

Маначинська Ю.А.,
к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування
Чернівецький торговельно-економічний
інститут Київського національного торговельно-
економічного-університету
(м. Чернівці)

3D, 4D, 5D-ІНТЕРПРЕТАЦІЯ АКТУАРНОГО ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ В КОНТЕКСТІ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ

Розвиток системи обліку в Україні передбачає поступовий перехід од традиційних облікових концепцій до сучасних та нетривіальних підходів до побудови інноваційної парадигми бухгалтерського обліку епохи ХХІ століття. Практично всі сфери суспільного життя людства в сучасних умовах набули багатовимірної інтерпретації. Мова йде про n-вимірність відображення соціально-економічних процесів. Система традиційного бухгалтерського обліку не є виключенням, адже факти господарської діяльності підприємства, крізь призму облікового відображення в системі рахунків та звітності, теж можуть бути представлені в n-вимірному просторі.

В умовах обмеженості фінансових ресурсів всезростаючої ролі набуває постійна потреба у залученні необхідного обсягу інвестицій, як зовнішніх так і внутрішніх. Саме в силу таких обставин, зростають вимоги до облікової інформації, яка узагальнена із системи бухгалтерського обліку та представлена у фінансовій звітності. Реального та потенційного інвестора, чи іншого постачальника капіталу першочергово цікавить інформація не лише про фактичний фінансовий стан, фінансові результати, чи рух грошових коштів суб'єкта господарювання, але й інформація про його економічний потенціал, або приріст економічної вартості, перспективну інтерпретацію майбутніх грошових потоків в контексті ринкових підходів до оцінки.

Облікова парадигма давно перейшла на нову щабліну розвитку. Країни Європейської співдружності, вже доволі ефективно впроваджують у практику господарської діяльності підприємств, такий сучасний вид бухгалтерського обліку, як актуарний. Україна, теж не може стояти осторонь таких інноваційних процесів у сучасній обліковій системі. Адже, сучасний вид обліку спрямований на майбутнє, та надає доволі об'єктивну оцінку перспективній зміні економічної вартості бізнесу, базуючись при цьому на таких видах оцінки, як: оцінка за справедливою, дисконтованою вартістю, тощо.

Проте, жодне із європейських обґрунтувань системи актуарного бухгалтерського обліку не характеризує її з точки зору багатовимірної просторової інтерпретації, як бізнес, так і облікових процесів. На нашу

думку, актуарний облік слід визначати, як систему, що базується на методах простого, подвійного та потрійного (3D-запису) та надає інформацію про зміну ринкової вартості підприємства крізь призму актуарної звітності в 5D, (*de D – від англ. dimension – вимір, вимірність*).

Вперше описати фінансову звітність в 3D вдалося зарубіжній науковиці Л. Голден [1], яка детально та всебічно описала методику нетривіального підходу до побудови фінансової звітності в 3D, оминаючи безпосереднє написання бухгалтерських проведення. При цьому дослідниця розміщує в традиційній системі координат (x; y; z) такі форми звітності, як: Баланс (Звіт про фінансовий стан, Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) та Звіт про рух грошових коштів), де можна наочно прослідкувати за взаємозв'язком змістового наповнення зазначених звітних форм.

Проте, ми пропонуємо трансформувати фінансову звітність з 3D в актуарну фінансову звітність у 5D. До складу останньої входять такі актуарні звітні форми, як: Актуарний (оціночний) звіт про фінансовий стан (тип.форма №1-а), Актуарний звіт про фінансові результати (Актуарний звіт про сукупний дохід), тип.форма №2-а, Актуарний звіт про рух грошових коштів (Актуарний баланс руху грошових коштів), тип. форма №3-а, Актуарний звіт про зміни у власному капіталі, тип. форма №4-а. Зміст такої трансформації полягає в тому, що традиційні статті фінансової звітності перегруповується в актуарну звітність, а n-вимірність формату зростає від $n=3$ до $n=5$, за рахунок того, що оскільки актуарна фінансова звітність узагальнює облікову інформацію про перспективні зміни економічної вартості бізнесу, тобто характеризує перспективний часовий лаг (t_l), то 3D-формат автоматично трансформується в $4D=3D+t_l$, тобто іншими словами $3D+час$. Наступний 5-тий вимір (5D), з'являється у зв'язку з тим, що перспективні зміни економічної вартості бізнесу узагальнені в актуарній звітності можуть набувати, як позитивних, так і негативних тенденцій, у зв'язку із чим їх просторова інтерпретація може змінювати проекцію на площині, в силу чого зростає вимірність формату.

Отже, в силу вищезазначеного, сучасний бухгалтерський облік епохи XXI століття, не є виключенням з точки зору n-вимірної просторової інтерпретації його результатів. Бухгалтерський облік, як наука, та навчальна дисципліна теж здатен описати зміни, які торкнуться структури чистих операційних, фінансових активів та зобов'язань, у майбутніх часових періодах в справедливій, або дисконтованій грошовій оцінці майбутніх грошових потоків.

Відповідно сучасний бухгалтер повинен бути ще й на половину актуарієм, та дивитися крізь призму 5D-окулярів на традиційну систему бухгалтерського обліку, та черпати з неї відповідну інформацію для ведення актуарного обліку з метою її подальшого узагальнення в актуарій фінансовій звітності в 5D. Це в комплексі забезпечить формування об'єктивного облікового відображення перспектив зміни майнового

потенціалу бізнесу, яке цікавить реальних та потенційних інвесторів на ринку капіталу та сприятиме залученню необхідного обсягу капіталовкладень у розвиток. Зокрема в умовах продажу підприємства, як цілісного майнового комплексу (ЦМК).

На підставі актуарної звітності в 5D доволі спрощується процедура здійснення оцінки вартості підприємства в контексті витратного підходу. Алгоритм обчислень за даними Актуарного (оціночного) балансу (Звіту про фінансовий стан) зводиться до всього одного кроку. Тому, активне впровадження на вітчизняній обліковій ниві сучасного виду бухгалтерського обліку – актуарного, сприятиме підвищенню оперативності та ефективності не лише облікових робіт, але й спростить ділянку оціночних процедур.

Список використаних джерел:

1. Голден Л. Финансовая отчетность в 3D [Самоучитель по бухгалтерскому учету] / Л. Голден. – М. : Super, 2016. – 230 с.

Одноволик В. І.,

кандидат хімічних наук, доцент кафедри економіко-математичних дисциплін та ІТ,
*Національна академія статистики,
обліку та аудиту*

КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ: АНАЛІЗ РИНКУ ТА ФУНКЦІОНАЛУ

Прискорений розвиток інформаційно-комунікаційних технологій розширює параметри вимоги сучасних підприємств до програмних облікових програмних продуктів та їх функціоналу. Сьогодні світовий тренд не тільки повна автоматизація бізнес-процесів підприємства, а максимальне використання штучного інтелекту для контролю та аналізу господарських операцій. Вимоги бізнесу це використання сучасних технологій для автоматичної фіксації операцій та забезпечення максимального зближення господарської операції та процедури її внесення в реєстри бухгалтерського обліку. Дані вимоги призводять до технологічного розширення можливостей облікових програм. Використання мережі 3G, сучасних месенджерів, хмаринх технологій, смартфонів, технічних засобів виміру та контролю дозволяє на сучасному етапі максимально зблизити бізнес-процеси та процедури обліку. Таким чином можна відмітити основну тенденцію сучасного ринку облікового програмного це неминуча поява гібридних облікових систем з автоматичною фіксацією господарських операцій. В цьому напрямку